Bản tin

Tháng 10-12/2012 | **Số 2** | Văn phòng ILO tại Việt Nam

International Labour Organization

TIÊU ĐIỂM

Cam kết chính sách việc làm tốt hơn

Bộ trưởng Lao động các nước Á-Âu nhất trí cần có những chính sách tạo việc làm bền vững và cải thiện các vấn đề lao động tại Hội nghị Bộ trưởng ASEM về Lao động và Việc làm lần 4 tại Hà Nội trong tháng 10. Hội nghị tập trung vào lao động trẻ và các nhóm dễ bị tổn thương.

Phát biểu tại sự kiện, Giám đốc mới của ILO Châu Á-Thái Bình Dương Yoshiteru Uramoto kêu gọi nhanh chóng giải quyết sự suy thoái triển vọng việc làm bởi "nó bắt đầu gây ra những căng thẳng xã hội trên toàn cầu."

Hội nghị khép lại với Tuyên bố Hà Nội, trong đó đề cao chương trình Việc làm Bền vững của ILO như "một công cụ quan trọng đem lại cuộc sống tốt hơn cho mọi người".

Hợp tác thúc đẩy thống kê lao động

Thống kê lao động ở Việt Nam được mong đợi sẽ phát triển trong 4 năm tới theo một biên bản ghi nhớ giai đoạn 2012-16 ký giữa Tổng cục Thống kê (GSO) và ILO tại Hà Nội trong tháng 10, nhằm nhằm nâng cao năng lực cho người cung cấp, sản xuất và sử dụng số liệu thống kê lao động và việc làm bền vững phục vụ công tác hoạch định chính sách dựa trên bằng chứng.

Theo thứ trưởng Kế hoạch và Đầu tư Cao Viết Sinh, đẩy mạnh công tác thống kê là nhiệm vụ "cấp bách hơn bao giờ hết" để đảm bảo chất lượng tăng trưởng.

Thuộc khuôn khổ Kế hoạch Một Liên hợp quốc (One UN), biên bản ghi nhớ khẳng định sự hợp tác GSO-ILO trong điều tra lực lượng lao động, lao động tiền lương, khu vực phi chính thức, lao động trẻ em và điều tra chuyển tiếp từ trường học tới việc làm.

Giúp nghề giáo xứng với vị thế cao quý vốn có

Đưa nghề giáo trở thành một nghề nghiệp bền vững, xứng đáng với vị thế vốn có trong xã hội là một chủ đề chính trong lễ kỷ niệm ngày Nhà giáo Việt Nam do ILO, UNESCO và Hội Khuyến học Việt Nam đồng tổ chức tại Hà Nội trong tháng 11.

Phát biểu tại buổi tọa đàm "Vai trò và vị thế của nhà giáo trong xây dựng xã hội học tập hòa nhập, sáng tạo và bền vững", Giám đốc ILO Việt Nam Gyorgy Sziraczki cho biết: "Ở Việt Nam, giáo viên rất được kính trọng… Nhưng nhiều nhà giáo vẫn phải sống với mức lương ít ỏi, điều kiện làm việc không đảm bảo."

Theo Thứ trưởng Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Thị Nghĩa, giáo viên Việt Nam còn gặp muôn vàn khó khăn trong công cuộc xóa mù chữ và phổ cập giáo dục.

Thanh niên nông thôn cần hỗ trợ việc làm

Thanh niên nông thôn Việt Nam cần kỹ năng làm việc tốt hơn, nhiều thông tin tuyển dụng và dịch vụ việc làm hiệu quả hơn để giúp họ tiếp cận cơ hội việc làm. Đó là những thông điệp đưa ra tại Diễn đàn Việc làm Thanh niên Nông thôn do ILO tổ chức tại Phú Thọ trong tháng 11.

Thuộc quá trình tham vấn One UN về kế hoạch phát triển hậu 2015, diễn đàn tạo cơ hội cho hơn 100 đại biểu trẻ đưa tiếng nói tới các nhà hoạch định chính sách.

"Thanh niên là cơ hội to lớn của khu vực nông thôn," chuyên gia đầu ngành của ILO về Việc làm Nông thôn, Loretta Deluca, cho biết. "Sự hợp tác giữa các tổ chức, chủ lao động, người lao động và thanh niên, là chìa khóa để vượt qua thách thức, tạo thêm nhiều việc làm tốt hơn cho thanh niên nông thôn■"

Tăng cường cơ hội việc làm cho người khuyết tật vì lợi ích mỗi người

Việt Nam mất 3% GDP (tổng sản phẩm quốc nội) mỗi năm vì thị trường lao động hạn chế tiếp nhận người khuyết tật. ILO kêu gọi cần có những chính sách hiệu quả giúp người khuyết tật tham gia lao động nhiều hơn vì lợi ích của mỗi người và của toàn xã hội.

Theo Tổng cục Thống kê, hơn 15% dân số Việt Nam là người khuyết tật. Mặc dù họ luôn cố gắng thể hiện khát vọng và năng lực làm việc, đóng góp hiệu quả cho thị trường lao động, nhiều người khuyết tật gặp rào cản và không thể thực hiện được điều này, khiến họ rơi vào tình trạng thất nghiệp và thiếu việc làm.

"Đây quả thật là một sự lãng phí nguồn lực," chuyên gia đầu ngành về khuyết tật của ILO Barbara Murray nhận xét. "Cần rỡ bỏ mọi rào cản đối với người khuyết tật. Điều đó không chỉ giúp những cá nhân đó và gia đình của họ mà còn mang lại lợi ích cho cộng đồng và xã hội."

Theo anh Nguyễn Tuấn Linh, một người khiếm thính 37 tuổi, với Luật Người Khuyết Tật, Nhà nước chủ trương giúp đỡ và tạo điều kiện để người khuyết tật có thể hòa nhập với cộng đồng và xã hội, nhưng địa phương và cấp dưới lại nghĩ và làm khác.

ILO đang hợp tác với tổ chức Irish Aid nhằm tăng cường khả năng việc làm cho người khuyết tật trong khuôn khổ dự án hơn 250.000 USD thực hiện trong năm 2012-13.

Nhân Ngày Người Khuyết Tật Quốc tế 3/12, ILO, Đại sứ quán Ireland và Irish Aid công bố tài trợ 6 học bổng trị giá gần 6.000 USD cho sinh viên Đại học Luật Hà Nội để hỗ trợ các nghiên cứu về Luật Người Khuyết Tật. ILO và các đối tác cũng tiếp tục hỗ trợ lớp Luật Người Khuyết Tật Việt Nam với tổng trị giá 10.000 USD trong năm tới.

Việc người khuyết tật bị hạn chế tham gia thị trường lao động khiến cuộc sống của họ và gia đình rất khó khăn. Theo Tổng Điều tra Dân số và Nhà ở 2009, cứ mỗi 4 gia đình có người khuyết tật, một gia đình sống dưới mức nghèo khổ.

Anh Linh cho rằng chính những hạn chế về tiếp cận giáo dục và đào tạo đã khiến người khuyết tật khó tìm việc. Theo Quỹ dân số Liên hợp quốc, tỷ lệ biết chữ của người khuyết tật Việt Nam chỉ ở mức 73% ở khu vực thành thị và 63% ở khu vực nông thôn.

Phó chủ tịch Hội Người Điếc Hà Nội, Vũ Thùy Linh, khuyến nghị cần phát triển chương trình riêng và học liệu cho trẻ em khuyết tật, giúp các em có thể sớm bắt đầu tiếp cận với giáo dục và phát triển kịp với các em nhỏ bình thường.

Theo chuyên gia ILO Barbara Murray, để giúp người khuyết tật ở Việt Nam có thêm nhiều việc làm tốt hơn, cần thực hiện đồng thời nhiều biện pháp, kết hợp giữa tham khảo ý kiến các bên trước khi hành động, xây dựng pháp luật, chính sách ủng hộ các cơ hội việc làm cho người khuyết tật và thực hiện hiệu quả các chính sách đó.

Bà cho rằng người khuyết tật cần được đào tạo các kỹ năng mà thị trường lao động đòi hỏi và được hỗ trợ khi tìm việc hoặc tự mở doanh nghiệp riêng. Đồng thời, cần khuyến khích chủ lao động tạo cơ hội và môi trường làm việc để người khuyết tật có thể có và làm được việc ■

Gia hạn dự án thúc đẩy năng suất lao động cho doanh nghiệp vừa và nhỏ

Dự án SCORE nhằm tăng năng suất lao động và khả năng tiếp cận thị trường cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ (DNVVN) và doanh nghiệp ngành gỗ vừa được gia hạn thêm một năm với ngân sách hơn 220.000 USD.

Được Chính phủ Thụy Sỹ, Na Uy tài trợ, dự án do ILO phối hợp với Phòng Thương Mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) chi nhánh TP HCM thực hiện đến hết năm 2013.

Kể từ năm 2011, dự án đã giúp 14 doanh nghiệp tại TP HCM, Bình Dương và Đồng Nai tăng cường các vấn đề hợp tác, an toàn lao động và vệ sinh nơi làm việc.

Trong giai đoạn tới, SCORE sẽ sử dụng các công cụ của ILO giúp các doanh nghiệp cải thiện quản lý chất lượng, năng suất lao động, sản xuất sạch và quản lý nhân sự hiệu quả.

Ông Hoàng Xuân Tân, trưởng Phòng Hành chính Nhân sự công ty gỗ nội thất MIFACO tại Bình Dương, cho biết số vụ tai nạn lao động đã giảm một nửa kể từ khi doanh nghiệp với doanh thu hơn 10 triệu USD/năm này tham gia SCORE tháng 5/2012.

Theo Phó Giám đốc VCCI HCM Nguyễn Hồng Hà, SCORE đang phát triển đội ngũ tư vấn trong nước và phối hợp với các tổ chức hiệp hội khác nhằm đảm bảo tính bền vững lâu dài.

Đại sứ Jean-Jacques Elmiger, Cục trưởng Cục Lao động Quốc tế, Tổng cục Kinh tế Liên bang Thụy Sỹ, cho rằng giúp DNVVN vươn tới chuỗi sản xuất toàn cầu là nhiệm vụ quan trọng bởi đó chính là trung tâm của nền kinh tế Việt Nam ■

Phụ nữ cần được bảo vệ tốt hơn ở nơi làm việc

Bộ Luật Lao động sửa đổi là một bước tiến quan trọng bảo vệ phụ nữ ở nơi làm việc nhưng Việt Nam cần nỗ lực hơn nữa để đưa bình đẳng giới vào thực tiễn, Phó Tổng Giám đốc ILO Sandra Polaski cho biết.

Với hỗ trợ kỹ thuật của ILO, Bộ Luật Lao động sửa đổi (có hiệu lực từ tháng 5/2013) lần đầu tiên nghiêm cấm các hành vi quấy rối tình dục ở nơi làm việc và quy định cụ thể về lao động giúp việc gia đình.

Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội (LĐTBXH) và ILO mới hoàn thành nghiên cứu nhanh đầu tiên ở Việt Nam về vấn đề nhạy cảm này. Báo cáo ban đầu cho thấy phần lớn các nạn nhân bị quấy rối tình dục là nữ độ tuổi 18-30, và nhiều người không dám lên tiếng vì văn hóa Á đông và nỗi lo mất việc.

Bà Polaski nhận định: "Các chính phủ, người sử dụng lao động và các tổ chức công đoàn cần tạo một cơ chế an toàn để người lao động có thể khiếu nại, đó là một trong những biện pháp hữu hiệu nhất để cải thiện vấn đề."

Điều phối viên quốc gia ILO về giới, Nguyễn Kim Lan, cho biết tuy Chính phủ Việt Nam đã luật hoá việc cấm quấy rối tình dục ở nơi làm việc, Bộ Luật Lao động mới vẫn thiếu những định nghĩa về hành vi này để có thể thực thi được luật.

Lần đầu tiên được công nhận là một nghề trong Bộ Luật Lao động mới, giúp việc gia đình cũng cần nghị định hướng dẫn để đưa luật vào thực tế. ILO khuyến nghị nên quy định rõ ràng về hợp đồng, điều kiện làm việc, chế độ, phòng chống lao động trẻ em, quấy rối tình dục và bạo lực.

Theo báo cáo 2011 của Bộ LĐTBXH và ILO, 46% hộ gia đình được khảo sát ở Hà Nội và TP HCM thuê giúp việc gia đình và 90.7% là nữ.

Nghiên cứu chỉ ra rằng nhóm lao động này phải làm việc trong điều kiện không đảm bảo với quan hệ lao động phức tạp.

Bà Lan nhận định: "Thực thi luật là một vấn đề lớn vì phần lớn lao động giúp việc xuất thân từ nông thôn, trình độ văn hóa thấp và làm việc trong môi trường khép kín."

Để đảm bảo phụ nữ được bảo vệ tốt hơn ở nơi làm việc, bà Polaski khuyến nghị Chính phủ Việt Nam nên tăng cường nhận thức của người dân và cải thiện việc hành pháp.

"Với Bộ Luật Lao động mới, Việt Nam đã có một bước khởi đầu tốt nhưng rõ ràng, Chính phủ còn nhiều việc phải làm phía trước ■"

Người lao động và chủ lao động hưởng lợi từ cơ chế đối thoại mới

Theo Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam (LĐLĐVN), cơ chế tham vấn mới giữa ban lãnh đạo và công đoàn tại một số nhà máy may phía Nam đã đem lại kết quả bước đầu khả quan, cải thiện tiêu chuẩn lao động và hợp tác ở nơi làm việc.

Kể từ tháng 3/2012, Ban tư vấn Cải tiến Doanh nghiệp (PICC) – một cơ chế hai bên gồm đại diện ban quản lý và đại diện công đoàn với số lượng bằng nhau – đã được thành lập tại khoảng 50 doanh nghiệp ở TP HCM và các tỉnh lân cận.

Là sáng kiến của Better Work Việt Nam – một chương trình hợp tác giữa ILO và Tổ chức Tài chính Quốc tế (IFC), PICC nhằm giải quyết các vấn đề xác định từ quá trình đánh giá và tư vấn tại nhà máy của Better Work, điều phối các hoạt động cải tiến và xây dựng sự hợp tác tốt ở nơi làm việc thông qua đối thoại.

Phó chủ tịch LĐLĐVN Mai Đức Chính cho biết: "Chúng ta có thể thấy những nhà máy có ban tư vấn PICC tuân thủ luật tốt hơn." LĐLĐVN đồng thời ghi nhận sự cải thiện về điều kiện làm việc, lương, phúc lợi, an toàn vệ sinh lao động và thời gian làm việc ở các nhà máy này.

Được bầu lại 2 năm một lần, PICC mang lại lợi ích cho chủ lao động và người lao động.

Theo bà Dương Thúy Tú, giám đốc Công ty TNHH An Đô Quốc tế sở hữu hai nhà máy gia công quần áo nữ với gần 900 công nhân tại TP HCM, các cuộc họp PICC hàng tháng đã đem lại "một sự thay đổi lớn", tăng cường đáng kể sự hợp tác ở nơi làm việc và nâng cao nhận thức của công nhân.

Bà tâm sự: "Trước PICC, thỉnh thoảng chúng tôi cũng có họp với công đoàn nhưng họp không có chương trình, nội dung, kế hoạch cụ thể."

Theo anh Phan Ngọc Vượng, chủ tịch công đoàn công ty, cơ chế mới đã "nâng tầm hoạt động công đoàn và nâng cao hiệu quả của các hoạt động này."

Công nhân Võ Kim Long, 29 tuổi, người đã làm việc tại nhà máy hơn 5 năm cho biết giờ đây anh có thể giao tiếp với ban quản lý tốt hơn thông qua các thành viên PICC đại diện cho công

nhân. "Đó là một cơ chế hiệu quả," anh nói.

Better Work Việt Nam do các chính phủ Úc, Thụy Sỹ và Mỹ tài trợ, nhằm mục tiêu nâng cao điều kiện làm việc và năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp trong ngành may Việt Nam.

Hiện đã có 184 nhà máy với khoảng 197.000 công nhân tham gia chương trình. Số công nhân được hỗ trợ dự kiến sẽ tăng gần 3 lần trong 3 năm tới. Gần 50 khách hàng quốc tế cũng đã đăng ký tham gia chương trình ■

Để biết thêm thông tin, xin vui lòng liên hệ:
Văn phòng ILO tại Việt Nam
48-50 Nguyễn Thái Học, Hà Nội

ĐT: +84 3734 0902
Email: hanoi@ilo.org
www.ilo.org/hanoi

Ảnh sử dụng trong ấn phẩm này thuộc bản quyền của ILO

ILO là tổ chức thuộc Một Liên Hợp Quốc tại Việt Nam